Majandus- ja tööstusministri määruse „Tervise- ja tööministri ning sotsiaalministri määruste muutmine seoses töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatustega“ eelnõu seletuskiri
Lisa

Kooskõlastustabel

Eelnõule esitas arvamuse ja tagasiside Tööinspektsioon, Justiits- ja Digiministeerium ning Andmekaitse Inspektsioon. Sotsiaalministeerium, Siseministeerium, Rahandusministeerium, Eesti Linnade ja Valdade Liit ning Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kooskõlastasid eelnõu märkusteta.

	Ettepanek/tagasiside	**Arvestatud/mittearvestatud/selgitatud**
1.	**Tööinspektsioon**	
1.1	Eelnõuga kavandatavatele muudatustele ei ole Tööinspektsioonil vastuväiteid. Tööinspektsiooni hinnangul on need muudatused vajalikud ja põhjendatud. Samas vajab meie hinnangul täpsustamist eelnõu seletuskirja punktis 4.1 kasutatud sõnastus, mille kohaselt eemaldatakse töökeskkonna andmekogust andmed, mis on seotud uute ja rekonstrueeritud ehitiste töötingimuste vastavuse kontrollimisega. Palume täpsustada, et muudatuse tulemusena selliseid andmeid edaspidi andmekogusse enam ei koguta ning juba andmekogusse kantud andmeid ei kustutata muudatuse jõustumise tõttu, vaid neid säilitatakse kehtivate säilitustähtaegade kohaselt. Selline täpsustus tagaks seletuskirja kooskõla väitega, et muudatusega ei muudeta andmete säilitamise tähtaegu.	**Arvestatud.** Seletuskirja punkti 4.1 on täpsustatud. Muudatuse tulemusena ei koguta edaspidi töökeskkonna andmekogusse andmeid, mis on seotud uue või rekonstrueeritud ehitise töötingimuste vastavuse kontrollimisega. Juba andmekogusse kantud andmeid muudatuse jõustumise tõttu ei kustutata, vaid neid säilitatakse töökeskkonna andmekogu põhimääruse §-des 20 ja 21 sätestatud säilitustähtaegade kohaselt.
2.	**Justiits- ja Digiministeerium**	
2.1	Töökeskkonna andmekogu on asutatud töötervishoiu ja -ohutuse seaduse §-ga 24^1. Palume eelnimetatud seaduse järgmisel muutmisel teha kõnealuses sättes muudatused. Paragrahvi lõikest 5 palume välja jätta sõnad „asutab ja“, kuna seaduse tasandi regulatsiooni kehtestamisega on andmekogu juba asutatud ja seetõttu ei ole võimalik selle asutamist edasi delegeerida. Samuti tuleb lõikes 5 sätestatud volituse raame täpsustada nii, et sealt nähtuks ka andmeandjatelt saadavad andmed ja	**Selgitatud.** Märkus puudutab TTOS § 24^1, mida on muudetud TTOS ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega. Seadus on Riigikogus vastu võetud ja jõustub 26. oktoobril 2026. Muudatused on järgmised: § 24^1 lõike 5 sissejuhatavast lauseosast jäetakse välja sõnad „asutab ja“; § 24^1 lõike 5 punktis 2 asendatakse sõna „täpsem“ sõnaga „täpne“ ning seega sätestatakse põhimääruses andmeandjad, kogutavate andmete täpne koosseis ja nende andmekogusse kandmise kord; §

	andmete säilitamise tähtajad. Täiendavalt tuleb sättest välja jätta lõige 6, mis näeb ette, et töökeskkonna andmekogu andmed ei ole avalikud. Avaliku teabe seaduse kohaselt on kogu avalik teave avalik, kuni selle suhtes ei ole kehtestatud juurdepääsupiirangut. Juurdepääsupiirangute kohaldamisel kohaldatakse üldseadusena eelnimetatud seadust ning eristuste puudumisel eriseaduses selle kohaldamist üle ei korrata.	24^1 lõike 5 punkt 4 sõnastatakse selliselt, et põhimääruses sätestatakse andmete säilitamise täpsed tähtajad ja kord; § 24^1 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks.
3.	**Andmekaitse Inspektsioon**	
3.1	Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) § 24^1 lõikes 1 on sätestatud andmekogu eesmärk, milleks on edendada tööohutust ja palkade läbipaistvust, võimaldades Tööinspektsioonil töödelda töötervishoiu ja tööohutusega seotud andmeid ettevõtete töökeskkonna hindamiseks, ennetus- ja järelevalvetegevuse kavandamiseks ja elluviimiseks ning töövaidluste ja lepituste menetlemiseks, samuti võimaldades tööandjatel ja töötajatel oma õigusi kasutada ja kohustusi täita. Samas ei hõlma nimetatud eesmärk piisavalt selgelt kõiki põhimääruse § 1 lõigetes 3 ja 4 nimetatud kasutusotstarbeid. Põhimääruse kohaselt kasutatakse andmeid muu hulgas statistika ja analüüside tegemiseks, rakenduspraktika kujundamiseks, töövahendusteenust osutavate ettevõtjate järelevalveks ning ametkondadevaheliseks koostööks. Leiame, et kõigi nende kasutusotstarvete seos seaduses sätestatud eesmärgiga ei ole üheselt tuvastatav. Määrusega ei saa aga laiendada seaduses kindlaks määratud töötlemise eesmärki ega luua iseseisvat alust uuteks töötlemistoiminguteks. Sellele probleemile juhtis Andmekaitse Inspektsioon tähelepanu ka 29.12.2025 arvamuses. Palume TTOS järgmisel muutmisel vaadata üle andmekogu eesmärk ning viia põhimääruses sätestatud	**Teadmiseks võetud.** Märkus puudutab TTOS § 24^1 lõikes 1 sätestatud andmekogu eesmärgi ning põhimääruse § 1 lõigetes 3 ja 4 nimetatud kasutusotstarvete omavahelist seost. Käesoleva eelnõuga neid sätteid ei muudeta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium võtab märkuse arvesse järgmisel TTOS muutmisel.

	kasutusotstarbed TTOS § 24[1] lõikega 1 kooskõlla või täiendada seadust selliselt, et sellest nähtuksid selgelt kõik ülesanded, mille täitmiseks andmekogu andmeid kasutatakse. Eelkõige tuleb seaduse tasandil otsustada, kas ja millises ulatuses võib andmeid kasutada statistika, analüüside tegemiseks ning rakenduspraktika kujundamiseks.	
3.2	TTOS § 24[1] lõikes 3 sätestatud üldised andmeliigid ei kajasta piisavalt täpselt andmekogus tegelikult töödeldavate isikuandmete kategooriaid. Põhimääruse kohaselt töödeldakse andmekogus muu hulgas terviseandmeid ja diagnoosikoode, vigastuste andmeid, alaealiste ja nende seaduslike esindajate andmeid, surmaandmeid, eestkoste ja hooldusõiguse andmeid, töövõimetuse andmeid, kaebuste ja vihjete sisu, sideandmeid, töösuhte andmeid ning ulatuslikke menetlusandmeid. Isikuandmetele viitab aga ainult TTOS § 24[1] lõike 3 punkt 1, mille kohaselt kogutakse andmekogusse füüsilise isiku üldandmeid. Selline määratlus ei kirjelda piisavalt selgelt ega hõlma üheselt kõiki andmekogus töödeldavaid isikuandmete kategooriaid, eelkõige terviseandmeid, diagnoosikoode, surmaandmeid ja muid spetsiifilisi või tundlikke andmeid. Samas on Justiits- ja Digiministeeriumi juhises (JDM juhis) selgitatud, et isiku üldandmed on kinnine loetelu, kuhu alla kuuluvad üksnes nimi, isikukood, sugu, kodakondsus, kontakt sh aadress, emakeel, aga mitte diagnoos, surmaandmed ega muud terviseandmed. Andmekaitse Inspektsioon juhtis andmekategooriate ebapiisavale määratletusele tähelepanu ka 05.05.2026 arvamuses. Samuti ei ole põhimääruses andmekoosseis läbivalt piisavalt täpselt määratud. Mitmes sättes kasutatakse selliseid üldisi tähistusi nagu tööandja andmed, töötamise andmed ning sõidukite ja sõidumeeriku kaardi valdaja andmed.	**Teadmiseks võetud.** Märkus puudutab TTOS § 24[1] lõikes 3 sätestatud andmeliikide ja põhimääruses sätestatud andmekoosseisu täpsust. Käesoleva eelnõuga seda sätet ei muudeta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium võtab märkuse arvesse TTOS ning töökeskkonna andmekogu põhimääruse järgmisel muutmisel.

	Sellisest sõnastusest ei nähtu ammendavalt, milliseid konkreetseid isikuandmeid tegelikult töödeldakse. Samas nii JDM juhis kui ka Andmekaitse Inspektsiooni andmekogude juhend näevad ette, et põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest. Näiteks isiku üldandmed või isiku kohta käivad andmed ei ole piisavalt ammendavad, kuna pole võimalik aru saada, milline on täpne andmekoosseis. Palume täiendada esimesel võimalusel TTOS § 24^1 lõiget 3 selliselt, et seadusest nähtuksid kõik andmekogus tegelikult töödeldavad isikuandmete kategooriad. Põhimääruses aga esitada andmekogusse kantavate andmete ammendav koosseis ning asendada ebaselged üldnimetused konkreetsete andmeväljade või selgelt piiritletud andmerühmadega.	
3.3	Ühtlasi juhime tähelepanu TTOS § 24^1 lõike 5 punktile 4, mis annab volituse sätestada põhimääruses andmete säilitamise täpsem kord, kuid ei anna sõnaselget volitust kehtestada põhimääruses iseseisvaid säilitustähtaegu nendele andmekategooriatele, mille säilitamise ajalisi piire seadus ei määra. Andmete säilitamise kord hõlmab eelkõige säilitamise korraldust, sh arhiveerimist, kustutamist ja hävitamist. Säilitustähtaeg aga määrab seevastu isikuandmete töötlemise ajalise ulatuse ja seega põhiõiguste riive kestuse ega ole üksnes andmekogu pidamise korralduslik küsimus. Palume täiendada TTOS § 24^1 lõike 5 punkti 4 selliselt, et sellest tuleneks sõnaselgelt õigus määrata põhimääruses seadusega kehtestatud maksimaalsete tähtaegade piires täpsed säilitustähtajad.	**Selgitatud.** Märkus puudutab TTOS § 24^1 lõike 5 punktis 4 sätestatud volitusnormi ulatust andmete säilitustähtaegade kehtestamisel. Volitusnormi on täpsustatud TTOS ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega, mis on Riigikogus vastu võetud ja jõustub 26. oktoobril 2026. TTOS § 24^1 lõike 5 punkt 4 sõnastatakse järgmiselt: „4) andmete säilitamise täpsed tähtajad ja kord;“.
3.4	Täiendavalt juhime tähelepanu TTOS § 24^1 lõike 5 punktile 3, mille kohaselt tuleb põhimääruses sätestada ka andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord. Kuna tegemist on	**Teadmiseks võetud.** Märkus puudutab andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise korda, mis on reguleeritud põhimääruse §-s 19 ja mille sätestamise kohustus tuleneb TTOS § 24^1 lõike 5

	kohustava volitusnormiga ja mitte soovitusiku normiga, siis ei saa sellest kõrvale kalduda. See aga tähendab, et põhimääruses peab olema piisava selgusega reguleeritud nende toimingute tegemise kord. Põhimääruse § 19 nimetab küll andmetele juurdepääsu õigusega isikud, kuid ei määra piisavalt täpselt juurdepääsu ulatust, juurdepääsuõiguse andmise ja lõpetamise korda ega juurdepääsuõiguste regulaarset kontrollimist. Samuti tuleb põhimääruses selgelt eristada andmekogu kasutajatele juurdepääsuõiguse andmist ja andmete väljastamist teistele isikutele või asutustele. Palume täiendada põhimäärust juurdepääsu andmise ja andmete väljastamise tervikliku korraga, määrates vähemalt juurdepääsuõiguse taotlemise, andmise, muutmise, kontrollimise ja lõpetamise kord, pädev otsustaja ning andmetele juurdepääsu võimaldamise või andmete väljastamise viis.	punktist 3. Käesoleva eelnõuga põhimääruse § 19 ei muudeta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium võtab märkuse arvesse töökeskkonna andmekogu põhimääruse järgmisel muutmisel.